

trötettiin perheen piirissä, se on nykyään tehtäissä ja työpajoissa työskentelevien miesten ja naisten yhteistuote.

Perhe kuluttaa mutta ei enää tuota. Pääasiallisimmat kotityöt ovat tätä nykyä seuraavat neljä: Puhdistustyö (lattian pesu, tömruuttaminen, tuulettaminen, lampujen käyttäminen y. m.), ruuan (päivällisen ja illallisen) valmistaminen, alus- ja pitovaatteiden pesu ja kunnossapitäminen (paikkaaminen ja parsiminen).

Väsyttäviä, vaivaloivia puuhia, jotka nielevät kaiken ajan ja viimeiset voimat työläisnaiselta, jonka täytyy suorittaa päivätyönsä tehtaassa. Mutta kieltämättä on kuitenkin, että isoäitimme tehtävät olivat paljon lukuvoimattomat. Sitäpaitsi oli niillä luonne, jotka täydellisesti puuttuu meidän päiviemme perheenäidin askareilta; nämä nimittäin ovat lakanneet olemasta hyödyllisiä valtiolle kansantaloudellisesti kannalta. Nämä puuhut eivät tuota rusia arvoja, eivät lisää maan varallisuutta.

Taloutta hoitava nainen tarvitsisi koko päivän pitkäksään puhtaana vaatimattomat asuntonsa, pestäkseen ja paikatukseen alusvaatteensa, herkeämättä ponnistellakseen käytettyjen vaatekertojensa kunnossa pitämiseksi, valmistukseksi mittomista aineista mieheilleen ruokalajeja, ilman että hänen työnsä yöhön tultua olisi jällellä ai-noatakaan aineellista jälkeä, ilman että hän olisi väsymättömällä käsillään luonut mitään, jolla kaupassa olisi jotakin arvoa. E-läisillä hän vaikka tuhaan vuotta, hän ei sittenkään pääsi sen pitimmälle; hänen elämänsä olisi alituista alkamista. Yhä uudelleen olisi tomut huoneesta nuohottavat, yhä uudestaan palaisi mies nälkäisenä kotiinsa, yhä uudestaan olisivat lapsilautman vaatteet loan ja liian vallassa....

Talousspuhat tulevat päiväpäivältä yhä hyödyttömämmäksi, yhä tuottamattomimmaksi.

Yksilöllinen talous on perikadossaan. Se korvataan yhä enemmän yhteistaloudella. Työläisnaisen ei enää kohtapuoleen tarvitse huolehtia asunnostaan, huomispäivän kommunistisessa yhteiskunnassa pitää siitä huolen työväen erikoisluokka, jonka tehtäviin kuuluu vain se. Yläluokan naiset ovat jo aikoja sitte vierantuneet tästä kiusallisuudesta ja väsyttävästä vaivannäöstä. Miksi sitten työläisnaiset jatkaisivat tämän päivätyön suorittamista. Neuvosto-Venäjällä tulee työläisnaisia ympäröidä samat mukavuudet, sama valoisuus samat terveydelliset suhteet ja sama kauneus kuin mitä varakkaiden luokkain naisia on ympäröinyt näihin asti. Kommunistisessa yhteiskunnassa ei työläisnaisen enää tarvitse tuhata harvoja lepohtekia ruuanlaittamiseen, kommunistisessa yhteiskunnassa kun on käytännössä yleiset ravintolat ja keskuskeittiöt, missä koko maailma voi aterioida. Näiden laitosten on muuten jo kapitalistisen järjestelmän aikana nähty leviävän kaikkialle. Todellakin on ravintolain ja kahvilain lukumäärä suurissa kaupungeissa puolen vuosisadan aikana lisääntynyt joka päivä. Niitä on noussut kuin sienä syys-sateen jälkeen. Mutta sensijaan kun kapitalistisen järjestelmän vallitessa vain rahakkaat ovat olleet tilaisuudessa kustantamaan itselleen aterioita ravintoloissa, sensijaan tulee

kommunistivaltion keskuskeittiöissä ja ravintoloissa aterioimaan kuka haluaa. Ja sama on loita pesun ja muiden kotitöiden: työläisnaisen ei enää ole pakko rähmiä pesutuvassa tai tärvellä silmiään parsiessaan sukkiain tai alusvaatteitaan; työläisnainen vie nämä joka viikko keskuspesulaitokseen, mistä hän myös saa ne joka viikko pestyinä ja paikattuina takaisin. Erityiset korjauslaitokset sallivat työläisnaisen käyttää lepohtekians kasvattavaan lukemiseen ja hyödyllisiin huvituksiin sensijaan, että heidän nyt tarvitsee käyttää ne kiusalliseen tuherrukseen. Näin siis tulevat nämä neljä vielä taloustoimiin kuuluvaa työtä vuorostaan katoamaan voittoisan kommunistisen järjestelmän vallitessa. Ja työläisnaiset eivät varmaankaan tule tätä menetystä suremaan. Kommunistinen yhteiskunta murskaa talousnaisen ikeen vain tehdykseen hänen elämänsä rikkaammaksi, täydellisemmäksi, hausemmaksi ja vapaammaksi.

(Jatk.).

Muistelma

Se oli eräänä syysiltana kun kohitasin hänet monen vuoden poissaolon jälkeen erään kaupungin kadulla, o-dottaessani raitiovaunua. Tahdoin sateesta päästä jatkamaan matkaani ja siksi kiihkeästi odotin vaunun saapumista etten huomiotani erityisemmin kiinnittänyt toisiin odotteleviin.

Hämmästyin suuresti, kun suruharsoon puettu nainen laski kätensä o-lalleni sanoen: "Hyvää iltaa, ystävä-täreni." En tuntenut ensin puhujaa kun harso oli vedetty alas kasvoille ja oli himmeä katulyhdyn valosta huolimatta.

Hän nosti ylös harsoa ja sanoi: "Etkö tunne. Minä sinut kohta tunsin vaikka aika ja vuodet ovat muuttaneet paljon sinuakin."

Hän oli yksi entisiä ystävättäreni. Samassa saapui raitiovaunu ja minimme siihen, koska matkamme oli yhtäälle.

Niin — alkoi hän istuuduttuamme. Sinä olet saapunut kotima-haasi. Sen kuulin jo pari viikkoa siten, mutta en tiennyt missä oleskelt täällä. Huomaan katseestasi, että haluat kuulla jotain minusta ja miksi pukeudun näin mustiin. Jos sinulla on aikaa tulla luokseni, asun seura-valla kadulla, niin kerron jotain siitä sinulle.

Koska minulla oli muutamia tun-teja aikaa jatkaakseni matkaani ju-nalla, suostuin mielelläni hänen pyyn-tönsä.

Saavuimme samalla kadulle missä hän asui.

Kuinka hauska — alkoi hän tultuamme sisälle — että sinut näin odottamatta tapasin ja näin erilaisissa olosuhteissa. — Muistathan ennen sen venäläisen Paul-nimisen pojan, jonka kanssa seurustelin? Näin — meidän olimme salakihloissa lähties-säsi täältä. Se onnellinen aika elä-mässäni ei paljasta enää minulle, lau-sui hän melkein itselleen.

Paulin vanhemmat eivät anta-neet lopullista suostumustaan avio-litollemme vaikka Paul siitä usein puhui heille. He pitivät minua liian halpana olemaan poikansa vaimo. Olihan Paul rikkaasta kodista kuten kai muistat.

Sitten eräänä päivän tuli Paul kohtaamaan minua ja sanoi isänsä tahtovan lähettää hänet upseerikou-luun Venäjälle ja sinne hänen tulisi lähteä jo huomenna. "Laura ra-kas, pidän sinut sielläkin kalleimpa-nani ja aina elän sinulle mihin ikänä joudunkin", sanoi hän erotessamme, kun olin niin surullinen.

Seuraavana päivänä kiidatti juna pois sen mitä oli jostain arvosta elä-

mälleni. Olihan niin monta unoh-tumattoman onnellista hetkeä viet-tänyt yhdessä Paulin kanssa.

Usein kirjoitti Paul minulle va-kuuttaen muuttumatonta rakkauttaan ja että me vielä kohtaisimme ero-matta muualla kuin kuolemassa, vaika eivät vanhempansa siihen suostui-sikaan.

Kului joitakin aikoja — älä tuomitse — niin minä tiesin tu-levani äidiksi. Oi noita aikoja sen jälkeen! Entiset toverit käänsivät selkäänsä ja menetin työpaikkani kun minun täytyi olla poissa siitä joitakin aikoja. — Niin onnellinen olin kui-tenkin kirjoittaessani siitä Paulille ja hän sanoi tilaisuuden saatuaan tule-vansa luokseni, sillä nyt oli minulle välttämättä tulla hänen vaimok-sensa.

Odotin joka päivä hänen saapu-mistaan, mutta häntä ei vaan tullut. Sittemmin sain tietää, että hänen vanhempansa olivat siihen syynä. —

Lapsi syntyi ja hän oli mie-lestäni herttaisim olemo koko maail-massa. Kerran sain Paulin äidiltä kirjeen, missä minua pyydettiin heti saapumaan heille. Kiiruhdinkin pian,

ajatuksella että Paul olisi tullut ko-tiin ja tahtoisin näin minua hämmäs-tyttää. Mutta hänen äitinsä otti mi-nut vastaan. — Kohdattuani hänet alkoi tuo nainen puhua sapeen: "Tie-dätkö sinä mitä olet tehnyt. Olet häpäissyt meidän nimeämme ja vielä sanot Paulin olevan kurjan sikösi isä. Sitä en usko koskaan! Olen juuri saapunut Paulin luota, sillä olin jäähyväisillä. Hänet on lähetetty so-tanäyttämölle."

Nuo sanat vielsivät sydäntäni, mut-ta vielä enemmän se mitä hän jat-ko: — "Jos sinulla on hituistakaan häveliäisyyttä jällellä, niin et mainitse meidän nimestä mitään ja siksi tah-don palkita sinut tällä" — ojentaes-saan 500 markan setelin.

Jos olisin ollut toinen, olisin mu-serthanut tuon naisen siihen paikkaan, mutta minulla oli halu päästä pois niin pian kuin mahdollista. Sanoin vaan: Rahallanne en voi ostaa men-netettyä elämäni ja sydänhaavoja ei sillä paranneta!

Tulin ulos tuska sydämessäni. En edes kuullut mihin Paul olisi mää-rätty.

Minun täytyi jättää lapsi hoidet-tayaksi ja itse minä läksin Venäjälle. Onnistuin pääsemään siellä sairaan-hoitajattareksi punaiseen ristiin. Me-nin sinne ainoastaan ajatuksella ta-vata joskus Paulini.

Eräänä iltana, ei varsin kaukana taistelupaikalta, kun olin valmistu-massa yövalvontaan, sain kutaan ole-maan mukana leikkauksessa.

Mein leikkausosastolle ja työ oli alettava, mutta mitä näinkään! — Minun oma rakas Paulini siinä maka-si kuolon kalpeana! — — Sit-temmin en muista mitään; minä olin pyörtynyt. Tultuani tajuntaani yritin saada nähdä häntä, mutta lää-käri sanoi hänen olevan liian hei-ikon siihen kohtaukseen.

Odotin seuraavaa aamua, jolloin saisin hänet nähdä. Sykkivin sydä-min lähestyin sitä vuodetta, jossa hän makasi. Hän oli kovissa tus-kissa. Hän näytti katsovan minua niin tarkkaavaisesti, sitten hän taas sulki silmänsä ja lausui nimeäni. Pol-vistuin hänen vuoteensa viereen ja sanoin: "Paul, oma rakas Paul!" Kun hän jälleen avasi silmänsä, näyt-ti hän tuntevan minut ja kysyi: "Ei-hän se vaan ole unta, houretta."

Vakuutin hänen olevan todellisu-dessa, että se olin minä, hänen us-kollinen Lauransa. Tuo lausumani näytti tuovan voimia hänelle. Hän kysyi missä olin oleskellut ja miksi en kirjoittanut vastausta hänen kir-jeisiinsä — ja enhän ollut uskonon hänelle, kuten äitinsä oli sanonut.

Kerroin mitä oli tapahtunut ja en edes tiennyt hänen kirjoittaneen mi-nulle pitkään aikaan. Kerroin lap-sestamme, tuosta herttaisesta pikku

armaasta. Hän oli vaiti jonkun ai-kaa, sitten hän sanoi: "Sinä olet sit-tenkin minun oma uskollinen Laura-ni."

Lääkäri tuli ja lopetti keskustelun toistaiseksi. Kuume yhä eneni hä-nessä sen päivän kuluessa. Ja kun minä taas sain mennä hänen luok-sensa, sanoi hän: "Laura, minä kuol-en nyt, mutta sinä jätät hänen luok-sensa. Suutele pienokaista puoles-tani ja kasvata hänet sotaa vihaa-maan. Nyt minä käsitän vasta sen todellisuudessa. Kuinka sokea oli-nkaan lähtiesäni isäni ohjaamaan suuntaan ja nyt olen päämääräni saavuttanut, joka ei ole ainakaan loistava enää. Olen johdattanut ih-misiä toisiansa murhaamaan ja itse ollut mukana siinä. Älä koskaan opeta tätä lapsellemme; älä milloin-kaan opeta häntä murhaajaksi; ku-ten isänsä oli, sillä se ei ole oikein."

Hän olisi tahtonut jatkaa enempi, mutta kuume oli yhä noussut ja sii-nä houraillessaan hän toisti vielä: "Se ei ole oikein murhata lähim-mäisiään."

Joitakin tunteja myöhemmin hän kuoli tulematta tuntuhiinsa — — — Myöhemmin minä matkustin pois, sillä olin jo niin väsynyt siihen elä-mään kuoleman keskellä.

Nyt tiedät syyn suruuni, mutta ymmärrätkö sen suuruutta niin kuin minä olen sen kokenut? — Minä jat-kan Paulin toivomusta. — Tule tän-ne, jatko hän, osottaen toiseen hu-neeseen, missä eräs nainen oli juuri peittämässä nukkuvaa lasta. Siinä nukkui pienokainen suloista untansa.

Katso, tuossa on elämäni päi-määrä, sanoi hän osottaen pienokais-taan. Häneen tähden minä istut-taa rakkautta lähimmäiseen, enkä Paulin vanhempien tavoin lähettää häntä toisia teurastamaan. Jospa ra-kastettuni olisi sen huomannut en-nenkun se oli myöhäistä, ja niin monet hänenlaisiansa. Miksi eivät äi-dit koeta rakkaimmillensa opettaa ja-lompaa aatetta, joka poistaa sodat ja luo rakkautta lähimmäisiin, joka tekee kaikki yhdenvertaisiksi. Jokai-sen äidin velvollisuus olisi opettaa lapsille jaloja pyrkimyksiä murha-han sijaan. Sillä sodissa aina teu-rastetaan jonkun rakastettu, poika, isä tai veli.

Minä olen muutamassa vuodessa kokenut vuosikymmenien ilot ja su-rut, mutta sen kautta olen saanut parhaimman opetuksen. Koko elä-mäni taistelen niin kauan kuin ka-pitalismin valta on kukistettu ja luok-karajat ovat poistettu, jos en itse sitä näkisikään — joka ei ole kui-tenkaan mahdoton — niin kuitenkin teen sen mitä voin lapseni tähden ja toisten ihmisten onnen tähden.

Lapseni ei saanut isän nimeä noi-den kurjien rikkauksien vuoksi, joita puuttui minulta, mutta minä opetan hänet ymmärtämään, että hän ei ole halvempi muita ihmisiä kulkieessaan totuuden tiellä. Kun kaikki äidit opettavat lapsensa sosialismin peri-aatteiden mukaan kaikki yhdenvertai-siksi, niin sodatkin loppuvat ja va-paus ja veljeys on koittava.

Tämä selveni minulle siellä kuoleman näyttämöllä. — Si-hen hän lopetti.

Sanoin jäähyväiset ja jatkoin mat-kaani.

Kuinka olikaan elämä häntä koh-dellut! Paljon hän oli oppinut ja hänellä oli todellakin jalo tehtävä elä-mässä.

Kirj. Hulda Olson.

CLEVELANDIN NAISRÄÄTÄLIEN PALKKA KOHONNUT.

Cleveland, Ohio, 31 p. jouluk. — International Garment Workers' uni-on ja Clevelandin tehtailijainyhdistyk-sen nimitämä sovintolautakunta on myöntänyt noin 6000 naisräätille 12—20 prosentin palkankorotuksen. Uusi palkkataksa, joka on vain 50 prosenttia siitä, mitä uniot vaativat, vaikuttaa taaksepäin viime vuoden joulukuun 24 päivän.